

Jure igitur studio confinia carmina vestro;
 Et commilitii sacra tuenda putas.
 Pro quibus ut maneas de quo censeris amicus;
 Comprecor ad vitæ tempora summa tuæ.
 Succedatque suis orbis moderator habenis,
 Quod mecum populi vota precantur idem.

Epistola VI. Ad Græcinum

ARGUMENTUM.

Ad Græcinum scribens Poeta, eum monet ne crimen
 admissum culpet: quandoquidem præterita mutari
 non possunt. Illum postremo monet, ut malit sibi
 lapso opem aliquam ferre, ut facit, quam ea dam-
 nare, quæ potius excusanda sunt.

Carmine Græcinum, quem præsens voce solebat,
 Tristis ab Euxinis Naso salutatur aquis.

Exulis hæc vox est præbet mihi littera linguam,
 Et si non liceat scribere, mutus ero.

Corripis, ut debes, stulti peccata sodalis,
 Et mala me meritis ferre minora doles.

Vera facis, sed fera meæ convitia culpa;
 Aspera confesso verba remitte reo.

Cum poteram recto transire Ceraunia velo,
 Ut fera vitarem faxa monendus eram.

Nunc mihi naufragio quid prodest dicere factis,
 Qua mea debuerit currere cymba via.

Brachia de lasso potius prendenda natanti,
 Nec pigeat mento supposuisse manum.

Idque facis, faciasque precor: sic mater, & uxor,
 Sic tibi sint fratres, totaque salva domus.

Quodque soles animo semper, quod voce precari,
 Omnia Cæsariis sic tua facta probes.

Turpe erit in miseris veteri tibi rebus amicis,
 Auxilium nulla parte tulisse tuum.

Turpe

Turpe referte pedem, nec passu stare tenaci,
 Turpe laborantem deseruisse ratem.

Turpe sequi casum, & fortunæ cedere, amicum
 Et, nisi sit felix, esse negare suum.

Non ita vixerunt Strophio atque Agamemnone nati:
 Non hæc Aegidæ Pirithoique fides.

Quos prior est mirata, sequens mirabitur ætas,
 In quorum plausus tota theatra sonant.

Tu quoque per dūrum servato tempus amico,
 Dignus es in tantis nomen habere viris.

Dignus es, & quoniam laudem pietate mereris,
 Non erit officii gratia furda tui.

Credo mihi, nostrum si non mortale futurum est
 Carmen in ore frequens posteritatis eris.

Fac modo permaneas lapsu Græcine fidelis,
 Duret, & in longas impetus iste moras.

Quæ tu cum præstes, remo tamen utar, & aura
 Nil nocet admissio subdere calcar equo.

Epistola VII. Ad Atticum.

ARGUMENTUM.

Ad Atticum scribens, primo eum salutatur. Deinde
 percunctatur, quid agat, & an eum amet: que-
 riturque de fortuna: ac mala sua breviter com-
 memorat, & innumerabilia esse dicit. Postremo
 in tot tantisque malis solum sibi spem relictam so-
 latio esse asserit: precaturque ut in fide pristina per-
 maneat, nec se amicum deserat.

Esse salutatum te vult mea littera primum
 A male pacatis Attice missa Getis.

Proxima subsequitur, quid agas, audire voluntas:
 Et modo si quid agas, sit tibi cura mei.

Nec dubito quin sit, sed me timor ipse malorum
 Sæpe supervacuos cogit habere metus.

Da

Sic homines novere Deos, quos arduus æther
 Occulit, & colitur pro Jove forma Jovis.
 Denique quæ tecum est, & erit sine fine, cavete,
 Ne sit in inviso vestra figura loco.
 Nam caput è nostra citius cervice recedet,
 Et patiar fossis lumen abire genis.
 Quam caream vobis ò publica numina raptis:
 Vos eritis nostræ portus & aura fugæ.
 Vos ego complectar Geticis si cingar ab armis
 Utque meas aquilas vestra ego signa sequar.
 Aut ego me fallo, nimiaque cupidine ludor,
 Aut spes exilii commodioris adest.
 Nam minus & minus est facias in imagine tristes
 Visaque sunt dictis annuere ora meis.
 Vera, precor, fiant timida præfagia mentis,
 Justaque quamvis est, sit minor ira Dei.

Epistola IX. Ad Cotym.

ARGUMENTUM.

Ad Cotym filium Cotii regis Thraciæ hanc epistolam scribit, laudatque illum à generis origine: monetque regium ac divinum esse miseris succurrere, & sibi potissimum, ob studia poetica facultatis: siquidem illa quasi quoddam amicitia vinculum habent. Postremo eum rogat, ut oranti terra sua bellicosa, in qua exulabat, sit ei fida, & amica.

Regia progenies, cui nobilitatis origo
 Nomen in Eumolpi pervenit usque Coti,
 Fama loquax vestras si jam pervenit ad aures
 Me tibi finitimi parte jacere solum
 Supplicis exaudi juvenum mitissimæ vocem,
 Quamque potes profugo (nam potes) affer opem.
 Me fortuna tibi [de qua quod non queror, hoc est]
 Tradidit, hoc uno non inimica mihi

Ex-

Excipe naufragium non duro littore nostrum,
 Ne fuerit terra tutior unda tua.
 Regia [crede mihi] res est succurrere lapsis:
 Convenit & tanto, quantus es ipse, viro.
 Fortunam decet hoc istam, quæ maxima eam sit,
 Esse potest animo vix tamen æqua tuo.
 Conspicitur numquam meliore potentia causa,
 Quam quoties vanas non fuit esse preces.
 Hoc nitor iste tui generis desiderat, hoc est
 A superis ortæ nobilitatis opus.
 Hoc tibi & Eumolpus generis clarissimus auctor
 Et prior Eumolpo suadet Erichthonius.
 Hoc tecum commune Diis, quod utrinque rogati
 Supplicibus vestris ferre soletis opem.
 Nam quid erit quare solito dignemur honore
 Numina, si demas, velle juvare Deos?
 Juppiter oranti furdas si præbeat aures,
 Victima pro templo cur cadet ista Jovis?
 Si pacem nullam Pontus mihi præstet eunti,
 Irrita Neptuno cur ego thura feram?
 Vana laborantis si fiant vota coloni,
 Accipiet gravidæ cur suis exta Ceres?
 Nec dabit intonso jugulum caper hostia Baccho,
 Musta sub inducto si pede nulla fluant.
 Caesar ut imperii moderetur frena, precamur,
 Tam bene quod patriæ consulit ipse sua.
 Utilitas igitur magnos hominesque Deosque
 Efficit, auxiliis quoque faventè suis.
 Tu quoque fac prosis intra tua castra jacenti,
 O Coti progenies digna parente tuo.
 Conveniens homini est hominem servare voluptas,
 Et melius nulla quaeritur arte favor.
 Quis non Antiphaten Læstrygona devovet? aut quis
 Munifici mores improbat Alcinoi?
 Non tibi Cassandrus pater est, durusve Caphareus
 Quive repertorem torruit arte sua.
 Sed quam Marte ferox, & vinci nescius armis,
 Tam numquam facta pace cruoris amans.

-xj

N 2

Adde

Adde quod ingenuas didicisse fideliter artes;
 Emollit mores, nec finit esse feros
 Nec regum quisquam magis est instructus ab illis;
 Mitibus aut studiis tempora plura dedit.
 Carmina testantur: quæ, si tua nomina demas,
 Threicium juvenem composuisse negem.
 Neve sub hoc tractu vates foret unicus Orpheus;
 Bistonis ingenio est terra superba tuo.
 Utque tibi est animus, cum res ita postulat, arma
 Sumere, & hostili tingere cæde manum.
 Atque ut es excusso jaculum torquere lacerto,
 Collaque velocis flectere doctus equi.
 Tempora sic studiis data sunt ubi iusta paternis,
 Atque tuis humeris forte quievit opus.
 Ne tua marcescant per inertes otia fomnos,
 Lucida Pieria tendis in astra via.
 Hæc quoque res aliquid tecum mihi fæderis asserti:
 Ejusdem sacri cultor uterque sumus.
 Ad vatem vates orantia brachia tendo:
 Terra sit exiliis ut tua fida meis.
 Non ego cæde nocens in Ponti littora veni,
 Mistave sunt nostra dira venena manu.
 Nec mea subiecta convicta est gemma tabella
 Mendacem ceris imposuisse notam.
 Nec quicquam quod lege veter committere, feci:
 Est tamen his gravior noxa fatenda mihi.
 Neve roges quæ sit, stultam quam scripsimus artem,
 Innocuas nobis hæc vetat esse manus.
 Et quid præterea peccarim, querere noli,
 Ut pateat sola culpa sub arte mea.
 Quicquid idest, habuit moderatam principis iram,
 Qui nisi natalem nil mihi dempsit humum.
 Hæc quoniam careo, tua nunc vicinia præferet,
 Inviso possim tutus ut esse loco.

Epistola X. Ad Macrum:

ARGUMENTUM.

Ad Macrum Poetam scribens, multis indiciis ostendit, debere eum esse memorem sui, & pristinae amicitiae: cujus fructus & amoris signa si illi in mentem venerint, dicit se absentem futurum illi tanquam presentem semper ante oculos. quod ut ipse quoque efficiat impense precatur Poeta.

E Cquid ab impressæ cognoscis imagine ceræ,
 Hæc tibi Nasonem scribere verba Macer?
 Auctorisque sui si non est annulus index,
 Cognita ne est nostra littera facta manu?
 An tibi noticiam mora temporis eripit horum?
 Nec repetuat oculi signa vetusta tui?
 Sis licet oblitus pariter gemmaeque manusque,
 Exciderit tantum ne tibi cura mei.
 Quam tu vel longi debes convictibus ævi,
 Vel mea quod conjux non aliena tibi est.
 Vel studiis, quibus es quam nos, sapientius usus,
 Utque decet, nulla factus es arte nocens.
 Tu canis æterno quicquid restabat Homero,
 Ne careant summa Troica bella manu.
 Naso parum prudens, artem dum tractat amandi,
 Doctrinae pretium triste magister habet.
 Sunt tamen inter se communia sacra poetis,
 Diversum quamvis quisque sequamur iter,
 Quorum te memorem (quamquam procul absumus) esse
 Suspicio, & casus velle levare meos.
 Te duce magnificas Asiae perspeximus urbes,
 Trimaëris est oculis te duce visa meis.
 Vidimus Aetnaeæ cælum splendescere flamma;
 Suppositus monti quam vomit ore gigas.
 Aetnaeosque lacus, & olentia stagna Palici,
 Quamque suis Cyanem miscet Anapus aquis.

Nen procul hinc Nymphæ, quæ dum fugit Elidis annæ
 Tecta sub æquorea nunc quoque currit aqua.
 Hic mihi labentis pars anni magna peracta est,
 Eheu quam dispar est locus ille Getis.
 Et quota pars hæc sunt rerum quas vidimus ambo,
 Tè mihi jucundas efficiente vias?
 Seu rate cæruleas picta sulcavimus undas,
 Effeda nos agili five tulere rota.
 Sæpe brevis nobis vicibus via vîla loquendi est,
 Pluraque, si numeres, verba fuere gradu.
 Sæpe dies sermone minor fuit, inque loquendo
 Tarda per æstivos defuit hora dies.
 Est aliquid casus pariter timuisse marinos,
 Junctaque ad æquoreos vota tulisse Deos.
 Est modo res egisse simul, modo rursus ab illis,
 Quorum non pudeat, posse referre jocos.
 Hæc tibi si subeant, hic sim licet omnibus annis
 Ante tuos oculos ut modo visus ero.
 Ipse quidem certe cum sim sub cardine mundi
 Qui semper liquidis altior extat aquis.
 Te tamen intueor, quo solo pectore possum,
 Et tecum gelido sæpe sub axe loquor.
 Hic es, & ignobras sed ades celeberrimus absens,
 Inque Getas media missus ab urbe venis.
 Redde vicem, & quoniam regio felicitior ista est,
 Istic me memori pectore semper habe.

Epistola XI. Ad Rufum.

ARGUMENTUM.

Ad Rufum Fundanum uxoris suæ avunculum hanc
 epistolam scribit Poeta: cujus merita dicit se ha-
 bere in memoria, quamvis sit longissimo inter-
 vallo remotus. Demum Deos precatur, ut illi
 meritas gratias referant.

Hoc tibi Rufe brevi properatum tempore mittit
 Naso parum faustæ conditor artis opus.
 Ut quamquam longe toto sumus orbe remoti,
 Scire tamen possis nos meminisse tui.
 Nominis ante mei venient oblivii nobis,
 Pectore quam pietas sit tua pulsa meo.
 Et prius hanc animam vacuas reddemus in auras,
 Quam fiat meriti gratia vana tui.
 Grande voco meritum lacrymas, quibus ora rigabas,
 Cum mea concreto sicca dolore forent.
 Grande voco meritum mæstæ solatia mentis,
 Cum pariter nobis illa tibi que dares.
 Sponte quidem, persequere mea est laudabilis uxor,
 Admonitu melior sit tamen illa tuo.
 Namque quod Hermione Castor fuit, Hector Julo,
 Hoc ego te lator conjugis esse mee.
 Quæ, ne dissimilis tibi sit probitate, laborat,
 Seque tui vita sanguinis esse probat.
 Ergo quod fuerat stimulus factura sine ullis,
 Plenus auctorem te quoque nacta facit.
 Acer, & ad palmæ per se cursus honores,
 Si tamen horteris, fortius ibit equus.
 Adde quod absentis cura mandata fideli
 Perficis, & nullum ferre gravaris onus.
 Ore ferant grates, quoniam non possumus ipsi,
 Dii tibi, qui referent, si pia facta vident.
 Sufficiatque diu corpus quoque moribus istis,
 Maxima Fundani gloria Rufe soli.

Ad Rufum Fundanum uxoris suæ avunculum hanc
 epistolam scribit Poeta: cujus merita dicit se ha-
 bere in memoria, quamvis sit longissimo inter-
 vallo remotus. Demum Deos precatur, ut illi
 meritas gratias referant.

Da veniam, quæso, nimioque ignosce timori,
 Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
 Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
 Omnibus unca cibus æra subesse putat.
 Sæpe canem visum longe fugit agna, lupumque
 Credit, & ipsa suam nescia vitat opem.
 Membra reformidant mollem quoque sancia tactum
 Vanaque sollicitis incitat umbra metum:
 Sic ego fortunæ telis confixus iniquis,
 Pectore concipio nil nisi triste meo.
 Jam mihi fata liquet captos servantia cursus
 Per sibi conueta semper itura vias.
 Observare Deos, ne quid mihi cedat amice,
 Verbaque fortunæ vix puto posse dari.
 Est illi curæ me perdere, quæque solebat
 Esse levis, contans & bene certa nocet.
 Crede mihi, si sum veri tibi cognitus oris,
 Nec numerus nostris casibus esse potest.
 Cinyphæ segetis citius numerabis aristas,
 Altaque quam multis floreat Hybla thymis.
 Et quot aves motis nitantur in æra pennis,
 Quotque natent pisces æquore, certus eris.
 Quam tibi nostrorum statuatur summa laborum,
 Quos ego sum terra, quos ego passus aqua.
 Nulla Getis toto gens est truculentior orbe,
 Sed tamen hi nostris ingemuere malis.
 Quæ tibi si memori coner prescribere versu,
 Ilias est fati longa futura mei.
 Non igitur vereor, quo te rear esse verendum,
 Cujus amor nobis pignora mille dedit.
 Sed quia res timida est omnis miser, & quia longo
 Tempore lætitiæ janua clausa meæ.
 Jam dolor in morem venit meus: utque caducis
 Percussu crebro saxa cavantur aquis.
 Sic ego continuo fortunæ vulneror ictu
 Vixque habet in nobis jam nova plaga locum.
 Nec magis assiduo vomer tenuatur ab usu,
 Nec magis est curvis Appia trita rotis.

Pe-

Pectora quam mea sunt serie calcata malorum,
 Et nihil inveni, quod mihi ferret opem.
 Artibus ingenuis quæstita est gloria multis,
 Infelix perii dotibus ipse meis.
 Vita prior vitio caret, & sine labe peracta est:
 Auxilii misero nil tulit illa mihi.
 Culpa gravis precibus donatur sæpe suorum:
 Omnis pro nobis gratia muta fuit.
 Adiuvat in duris aliquos præsentia rebus,
 Obruit hoc absens vasta procella caput.
 Quem non obrueret taciti quoque Cæsaris ira?
 Addita sunt pænis aspera verba meis.
 Fit fuga temporibus levior: projectus in æquor
 Arcturum subii, Plejadumque minas.
 Sæpe solent hyemem placidam sentire carinæ:
 Non Ithacæ puppi sævior unda fuit.
 Recta fides comitum poterat mala nostra levare:
 Ditata est spoliis perfida turba meis.
 Mitius exilium faciunt loca tristior ista
 Terra sub ambobus non jacet ulla polis.
 Est aliquid patriis vicinum finibus esse.
 Ultima me tellus, ultimus orbis habet.
 Præstat & exulibus pacem tua laurea Cæsar:
 Pontica finitimo terra sub hoste jacet.
 Tempus in agrorum cultu consumere dulce est:
 Non patitur verti barbarus hostis humum.
 Temperie cæli corpusque animusque juvatur:
 Frigore perpetuo Sarmatis ora riget.
 Est in aqua dulci non invidiosa voluptas:
 Aequoreo bibitur cum sale mista palus.
 Omnia deficiunt: animus tamen omnia vincit.
 Ille etiam vires corpus habere facit.
 Sustineas ut onus, nitendum est vertice recto:
 At flecti nervos si patiare, cades.
 Spes quoque posse mora miscere principis iram,
 Vivere ne nolim, deficiamque facit.
 Nec vos parva datis pauci solatia nobis.
 Quorum spectata est per mala nostra fides.

Capta

Caepa tene, quæso, nec in æquore desere navem,
Meque simul serva, judiciumque tuum.

Epistola VIII. Ad Cottam.

ARGUMENTUM.

Hanc epistolam scribit ad Cottam, eique gratias agit, quod ad se miserit Augusti Cæsaris, Liviae, ac etiam Tiberii imagines: quos quoniam præsentēs, & aliter videre non poterat, pro Diis venerabatur. Rogat deinde eos, ut sibi mitius exilium concedant; nec patiantur eorum imagines, quas habet semper secum, esse in hostili & invidio loco.

Reditus est nobis Cæsar cum Cæsare nuper,
Quos mihi misisti maxime Cotta Deos.
Utque tuum munus, numerum quem debet, haberet
Est ibi Cæsaribus Livia juncta suis.
Argentum felix, omnique beatius auro,
Quod fuerit preium cum rude, numen habet.
Non mihi divitias dando, majora dedisses,
Cælitibus missis nostra sub ora tribus.
Est aliquid spectare Deos, & adesse putare,
Et quasi cum vero numine posse loqui.
Quantum ad me redii, nec me tenet ultima tellus,
Utque prius, media sospes in urbe moror.
Cæarcos video vultus, velut ante videbam:
Vix hujus voti spes fuit illa mihi.
Utque salutabam, numen caeleste saluto,
Quod reduci tribuas, nil puto majus habes.
Quid nostris oculis, nisi sola Palatia desunt?
Qui locus ablato Cæsare vilis erit.
Hunc ego cum spectem, videor mihi cernere Romam
Nam patriæ faciem sustinet ille suæ.
Fallor? an irati mihi sunt in imagine vultus,
Torvaque nescio quid forma minantis habet?

Parce

Parce vir immenso major virtutibus orbe,
Iustaque vindictæ supprime frena tuæ.
Parce puer seclii decus admirabile nostri.
Terrarum Dominum quem tua cura facit.
Per patriæ numen, quod te tibi charius ipso est,
Per numquam surdos in tua vota Deos.
Perque tori sociam, quæ par tibi sola reperta est,
Et cui majestas non onerosa tua est.
Perque tibi similem virtutis imagine natum,
Moribus agnosci qui tuus esse potest.
Perque tuos vel avo dignos, vel patre nepotes,
Qui veniunt magno per tua iusta gradu.
Parte leva minima, nostras & contrahe pœnas,
Daque procul Scythico qui sit ab hoste, locum.
Et tua [si fas est] à Cæsare proxima Cæsar,
Numina sint precibus non inimica meis.
Sic fera quam primum pavido Germania vultu
Ante triumphantes serva feratur equos.
Sic pater in Pylios, Cumæos mater in annos
Vivant, & possis filius esse diu.
Tu quoque conveniens ingenti nupta marito,
Accipe non dura supplicis aure preces.
Sic tibi vir sospes, sic sint cum prole nepotes,
Cumque bonis viribus, quas peperere nurus.
Sic quem dira tibi rapuit Germania, Drusus
Pars fuerit partus sola caduca tui.
Sic tibi mature fraterni funeris ultor
Purpureus niveis filius instet equis.
Annite ò timidis mitissima numina votis;
Præsentēs aliquid proſit habere Deos.
Cæsaris adventu tutus gladiator arena
Exit & auxilium non leve vultus habet.
Nos quoq; vestra juvet quod qua licet ora videmus
Facta quod est superis jam domus una tribus.
Felicēs illi, qui non simulacra, sed ipsos,
Quique Deum coram corpora vera vident.
Quod quoniam nobis invidit inutile fatum,
Quos dedit ars vultus, effigienque colo.

N

Sic